

4. У 1937 р. на св'ято Маковія советська влада вчинила ганебний злочин. URL: <https://denzadnem.com.ua/istoriya/63444> (дата звернення: 10.04.2024).
5. Окрадений і знищений Золотоверхий. URL: <https://ridna.ua/2021/08/okradenyu-i-znyshchenyu-zolotoverkhyu/> (дата звернення: 10.04.2024).
6. Ніжинська Т. Поставши з попелу: цікаві факти про Михайлівський Золотоверхий собор. URL: <https://bigkyiv.com.ua/povstavshy-z-popelu-myhajlivskyj-zolotoverhuj-sobor/> (дата звернення: 10.04.2024).
7. Відроджена святиня столиці: до свята згадуємо цікаві факти про Михайлівський Золотоверхий собор. URL: <https://vechirniy.kyiv.ua/news/90707/> (дата звернення: 10.04.2024).
8. Михайлівський Золотоверхий собор. URL: <https://7chudes.in.ua/nominaciyi/myhajlivskyj-zolotoverhuj-sobor/> (дата звернення: 10.04.2024).
9. Мозаїки і фрески в системі оздоблення храмів Київської Русі кінця XI – початку XII ст. Нариси з історії українського мистецтва. URL: <https://ukrartstory.com.ua/tekst-statti/mozajiki-i-freski-v-sistemi-ozdoblennja-xramiv-kijivskoj-rusi-kin-xi-poch-xii-st.html> (дата звернення: 10.04.2024).
10. Фреска. URL: <https://kaminy.lutsk.ua/a0932-freska/> (дата звернення: 10.04.2024).
11. Мистецтво фрески. URL: <https://lihtaryk.com.ua/mistecztvo-freski/> (дата звернення: 10.04.2024).

**ВСЕВОЛОД ІВАНОВИЧ НАУЛКО (1933-2018) – ВІДОМИЙ
ВІТЧИЗНЯНИЙ ЕТНОЛОГ, АРХЕОГРАФ, ДОСЛІДНИК КУЛЬТУРИ
ТА ПОБУТУ НАРОДІВ УКРАЇНИ**

Ф. М. Проданюк, кандидат історичних наук, доцент,
доцент кафедри філософії та культурології

А. Багієва, студентка

Київський національний університет технологій та дизайну

Ключові слова: етнологія, етнографія, народознавство, вчений, Всеволод Наулко, народ, етнос, українці, культура, побут.

Вивчення етнічної історії українського народу, його розселення, особливості побуту та культури, ментальність українців має важливе наукове та практичне значення. Особливо актуальним вона стало в сучасних умовах.

Мета – проаналізувати науковий доробок відомого вченого, педагога, етнолога, етнографа, дослідника культури та побуту українського народу Всеволода Івановича Наулко.

Автори Енциклопедії історії України розуміють під поняттями етнологія, етнографія та народознавство – науку про етнокультурне розмаїття людства. Дана наука покликана досліджувати походження різних народів світу, їхню етнічну історію, розселення, особливості побуту та культури, етнопсихологічну своєрідність. Для позначення цієї науки вживаються як синоніми терміни "етнологія" (грец. *ἔθνος* – народ – і *λόγος* – слово, вчення), "етнографія" (від грец. *ἔθνος* – народ – і *γράφω* – пишу, що дослівно означає народопис) та "народознавство" [1].

Етнологія – це наука про походження, розвиток та сучасне життя етносів (народів), їх взаємодію, закономірності історичного та культурного розвитку [2, с. 5]. В сучасних умовах ми можемо зустріти дві назви цієї дисципліни: в ряді англomовних країн вона відома як соціальна або культурна антропологія, в франкомовних, іспаномовних, німецькомовних країнах та у слов'янських народів – як етнологія [3].

До плеяди визначних дослідників української культури і побуту України відносять й Всеволода Івановича Наулко – відомого вітчизняного етнолога та археографа, доктора історичних наук, професора, член-кореспондента Національної академії наук України (НАН України), Заслуженого працівника освіти України. Вчений тривалий час завідував відділом пам'яток української культури в Інституті української археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського [4, 5].

Всеволод Іванович автор 15 монографічних досліджень та понад 500 наукових статей і досліджень. Він досліджував теоретичні питання етносів та етнічної історії України, української діаспори, проблеми етносоціального та етнодемографічного розвитку, міжетнічні взаємини, основні напрями національно-державного будівництва, сучасний стан етнічних спільнот тощо [4]. До найвідоміших його праць відносять такі роботи: «Етнічний склад населення УРСР» (1965), «Географічне розміщення народів в Україні» (1966), «Развитие межэтнических связей на Украине» (1975), «Хто і відколи живе в Україні» (1998), «Пошуки. Роздуми. Студії» (2013). Всеволод Іванович — науковий керівник і співавтор багатьох фундаментальних монографій та навчальних посібників: «Культура і побут населення України» (1991, 1993), «Українці» (Т. 1, 1999), «Етнонаціональні процеси в Україні: історія та сучасність» (2001), «Культура народів слов'янських країн» (Вип. 1–2, 2002, 2004), «Д.П. де ля Фліз. Альбоми» (Т. 1–2, 1996, 1999), «Історія української культури» (Т. V, ч. 4, 2013) та ін. [6, с. 93].

Під керівництвом В. Наулко відділ пам'яток української культури в Інституті української археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського здійснив видання низки праць багатьох визначних вчених України.

У багатьох своїх працях В. Наулко наголошував на тому, що культура будь-якого народу – визначне, неповторне явище. Він дотримувався думки про те, що «згідно з постулатами, поширеними серед етнологів, хто знає один народ – не знає жодного. І справді – життя “чужинців”, особливо споріднених генетично або територіально, дає змогу краще визначити і з'ясувати роль і місце власного народу в колі інших» [7, с. 3].

В. Наулко – автор та керівник авторського колективу декількох навчальних підручників та посібників, які продовжують користуватися популярністю серед здобувачів вищої освіти України. Особливо їх шанують майбутні гуманітарії. Серед таких видань часто згадують посібники; «Культура і побут населення України», «Хто і відколи живе в Україні», «Культура і побут народів світу», «Етнонаціональні процеси в Україні: історія та сучасність» та інші [8].

Всеволод Іванович належить до тих небагатьох сучасних дослідників хто залишив вичерпні та змістовні дослідження етнонаціонального складу населення УРСР. Зокрема, це такі монографічні праці «Етнічний склад населення Української РСР. Статистико-картографічне дослідження», «Географія розміщення народів УРСР» та інші його роботи [9].

Відомий етнолог досліджував не лише історію та побут народів України. Він побував у 70 країнах світу. В. Наулко активний учасник Всесвітнього конгресу істориків, Міжнародного конгресу українців, брав участь у декількох Міжнародних з'їздах славистів та інших наукових заходах [10].

Отже, науковий доробок Всеволода Івановича Наулко потребує не лише збереження, але й подальшого дослідження.

Список використаних джерел

1. Скрипник Г.А. Етнологія, етнографія, народознавство [Електронний ресурс] // Енциклопедія історії України: Т. 3: Е-Й / Редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін. НАН України. Інститут історії України. - К.: В-во "Наукова думка", 2005. – 672 с.: URL: <http://www.history.org.ua/?termin=Etnologiya> (останній перегляд: 15.04.2024)
2. Кафедра етнології та краєзнавства. URL: <http://www.history.univ.kiev.ua/ethnology/> (останній перегляд: 15.04.2024)
3. Хоптяр Ю.А. Етнологія: Навчальний посібник. / Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка. Кам'янець-Подільський: ПП Медобори-2006, 2008. 160 с.

4. Пішов з життя відомий український етнолог Всеволод Наулко. URL: <https://poglyad.tv/pishov-z-zhyttya-vidomyj-ukrayinskyj-etnolog-vsevolod-naulko-article> (останній перегляд: 15.04.2024)
5. Пінчук Ю.А. Наулко Всеволод Іванович [Електронний ресурс] // Енциклопедія історії України: Т. 7: Мі-О / Редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін. НАН України. Інститут історії України. - К.: В-во "Наукова думка", 2010. - 728 с.: іл.. URL: http://www.history.org.ua/?termin=Naulko_V (останній перегляд: 15.04.2024)
6. 80-річчя члена-кореспондента НАН України В.І. Наулка. Вісник НАН України, 2013, № 12. С. 93-94.
7. Наулко В. І. Пошуки. Роздуми. Студії: Збірник вибраних праць до 80-річчя від дня народження. К.: Український письменник, 2013. 392 с.
8. Музиченко Я. Патріарх етнології. URL: <https://umoloda.kyiv.ua/number/84/116/2422> (останній перегляд: 15.04.2024)
9. Ломака О.А. Етнічні процеси на Кіровоградщині в II половині XX ст. (історіографія проблеми). URL: <http://mdu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/03/284.pdf> (останній перегляд: 15.04.2024)
10. Всеволод Наулко. URL: <https://nte.etnolog.org.ua/uploads/2018/6/publications/105.pdf> (останній перегляд: 15.04.2024)

ФЕНОМЕН МЕМУ У СУЧАСНІЙ ДІДЖИТАЛ КУЛЬТУРІ

К. О. Данник, кандидат культурології,
доцент кафедри філософії та культурології
С. А. Подік, студентка

Київський національний університет технологій та дизайну

Ключові слова: мем, діджитал культура, інтернет культура.

У сучасному діджиталізованому світі меми посідають значне місце в існуванні інтернет культури. Завдяки існуванню мемів користувачі комунікують між собою і зовнішнім світом загалом, висловлюючи свої емоції обравши доречний для ситуації мем. Контингент користувачів мемами можна характеризувати як у переважній більшості соціальна група молодих людей та підлітків. Більш зрілі категорії людей сприймають лише певні специфічні види мемів, які переважно є або очевидними або є для них зрозумілими з контексту набутого життєвого досвіду. Зважаючи на стрімкий розвиток якості і можливостей сучасних гаджетів, кількості комунікаційних додатків та медіа ресурсів, в яких можна створити власний мем, мемологія стає все більш актуальним об'єктом наукового дискурсу як серед противників так і прихильників мемів в системі сучасної діджитал культури.